

Ящур Павло Олександрович

курсант 3-го курсу, сержант поліції

Національної академії внутрішніх справ,

Воляннюк Олександр Дмитрович,

Старший викладач кафедри тактичної підготовки

кандидат юридичних наук, підполковник поліції,

Навчально-науковий інститут поліцейської діяльності

Національної академії внутрішніх справ

РОЗВИТОК НАВИЧОК ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В МЕЖАХ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Службова діяльність працівника Національної поліції України пов'язана з постійним ризиком, який може виникнути не лише під час затримання озброєної особи чи припинення групового порушення порядку, а й у звичайній на перший погляд ситуації: перевірці документів, прибутті на виклик, охороні місця події, спілкуванні з агресивною особою, огляді небезпечної території або документуванні наслідків обстрілу. У таких умовах особиста безпека поліцейського не зводиться до фізичної обережності чи наявності засобів індивідуального захисту. Вона охоплює здатність оцінити обстановку, передбачити можливу зміну поведінки особи, зберігати безпечну дистанцію, контролювати власне положення у просторі, підтримувати зв'язок із колегами, правильно використовувати укриття, не втрачати увагу до другорядних на перший погляд деталей і діяти так, щоб не створювати додаткового ризику для себе, інших працівників поліції та громадян.

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» поліція виконує завдання із забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, протидії злочинності та надання допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій її потребують. Ці завдання передбачають постійний контакт із небезпекою, оскільки поліцейський часто прибуває туди, де конфлікт уже розвинувся, правопорушник намагається уникнути відповідальності, потерпілий перебуває у стані стресу, а обстановка ще не є повністю зрозумілою. Закон також закріплює право поліцейського застосовувати превентивні поліцейські заходи та заходи примусу лише на підставах і в порядку, визначених законом. Через це навички особистої безпеки мають поєднувати тактичну обережність із правомірністю дій, адже працівник поліції повинен не просто захистити себе, а зробити це у спосіб, який відповідає закону, службовій необхідності та реальному рівню загрози.

Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 січня 2016 року № 50 «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» розкриває службову підготовку як систему заходів для закріплення та оновлення знань, умінь і навичок поліцейського з урахуванням

специфіки його службової діяльності. У межах тактико-спеціальної підготовки ці навички проявляються через готовність діяти в ситуаціях різного ступеня ризику, прогнозувати розвиток події, обирати правомірний спосіб реагування і не втрачати контроль над власними діям. Саме тут особиста безпека стає не окремим елементом самозбереження, а частиною професійної готовності поліцейського. Працівник поліції має вміти не лише виконати службове завдання, а й зробити це без невинновданого ризику, з правильним вибором позиції, дистанції, моменту наближення до особи, способу комунікації та порядку залучення інших працівників поліції.

Практична проблема полягає в тому, що загроза для поліцейського часто виникає раніше, ніж вона стає очевидною. Особа може приховувати зброю, демонструвати зовнішньо спокійну поведінку, різко змінити дистанцію, намагатися відволікти увагу, втекти, напасти з близької відстані або використати навколишні предмети. У таких ситуаціях помилка поліцейського виникає не лише тоді, коли він неправильно застосував силу чи спеціальний засіб, а й тоді, коли він занадто близько підійшов до особи, став спиною до неконтрольованого простору, не оцінив можливі шляхи відходу, не повідомив колег про зміну обстановки або не врахував поведінку інших присутніх. Саме тому розвиток навичок особистої безпеки має охоплювати не формальне повторення алгоритмів, а постійне відпрацювання поведінки в умовах невизначеності, коли поліцейський повинен одночасно спілкуватися, спостерігати, оцінювати ризики і бути готовим до швидкої зміни тактики дій.

У період дії правового режиму воєнного стану значення таких навичок помітно зростає, оскільки поліцейські виконують завдання в умовах обстрілів, мінної небезпеки, дії безпілотних літальних апаратів, пошкодження інфраструктури, евакуації населення, охорони місць влучань і документування наслідків збройної агресії рф. Офіційні дані поліції Донеччини показують реальний рівень такого ризику: у повідомленні Головного управління Національної поліції в Донецькій області від 24 вересня 2025 року зазначено, що з моменту повномасштабного вторгнення рф поранено 404 поліцейських, а у фронтовому регіоні щодня відбувається понад 2000 обстрілів. Під ударами перебувають евакуаційні команди, парамедики, слідчо-оперативні групи та екіпажі, які виїжджають на виклик. Такі дані показують, що особиста безпека поліцейського в сучасних умовах охоплює не лише контакт із правопорушником, а й уміння діяти під час зовнішньої загрози, швидко шукати укриття, не затримуватися в небезпечній зоні, оцінювати ризик повторного удару, зберігати зв'язок і продовжувати службові дії з урахуванням реального рівня небезпеки.

Подальше вдосконалення цього напрямку доцільно пов'язати з більш практичним наповненням тактико-спеціальної підготовки вправами з особистої безпеки. Йдеться не про повну зміну наявної системи службової підготовки, а про посилення її сценарної частини: відпрацювання безпечного наближення до особи, контролю дистанції, вибору позиції біля транспортного засобу, дій у приміщенні та на відкритій місцевості, поведінки під час раптової зміни обстановки, евакуації з

небезпечної ділянки, реагування на загрозу вибуху або обстрілу, а також взаємного прикриття працівників поліції. Такі заняття мають розвивати навичку постійного оцінювання ризику, узгоджених дій з колегами і збереження правомірності рішень навіть у ситуації психологічного тиску.

Отже, розвиток навичок особистої безпеки працівника Національної поліції України в межах тактико-спеціальної підготовки є необхідною складовою професійної готовності поліцейського до виконання службових завдань у складних і небезпечних умовах. Особиста безпека не обмежується захистом від фізичного нападу, оскільки вона поєднує оцінку обстановки, контроль дистанції, вибір правильної позиції, спостереження за поведінкою осіб, використання укриття, комунікацію з колегами та правомірне реагування на загрозу. Практичне посилення цього напряму через сценарні заняття дозволить готувати поліцейського не лише до виконання окремої дії, а до реальної службової ситуації, де безпека працівника, громадян і результат реагування залежать від швидкої оцінки ризику, самоконтролю та узгоджених дій.

СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАСОБІВ РЕБ ТА БПЛА СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ПРИ ВИКОНАННІ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ (БОЙОВИХ) ЗАВДАНЬ

Вєдєнєєв Дмитро Валерійович

провідний науковий співробітник

науково-дослідного центру дослідження війни, права та соціальних наук

доктор історичних наук, професор, полковник запасу

Національний університет оборони України

РОЗВИТОК НОВІТНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАУКОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ

У 2022–2026 р. спостерігалися значне кількісне зростання й проблемно-тематична деталізація наукових досліджень безпілотних авіаційних комплексів (БпАК) у контексті ескалації їх ролі як одного із провідних воєнно-технічних чинників впливу на перебіг бойових дій, еволюцію стратегії і тактики в російсько-українській війні.

До сфери наукових пошуків увійшли стратегічний, оперативний, тактичний рівні розроблення БпАК, здатних вирішувати завдання на оперативно-тактичному (оперативному, стратегічному), діяти у великих групах з високою автономністю,

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ